

Wiadomości krajowe.

Okólnik

C. K. Rządu krajowego.

Dodatkowe przepisy do nowéj ustawy dla handlu przechodowego.

Odwołując się do przepisów ustanowionych dla przechodu towarów, C. K. powszechna Kamera nadworna, w porozumieniu z C. K. nadworną Kommissją handlową, postanowiła pod d. 6. Czerwca r. b. przepisać dodatkowo jeszcze, co następuje:

1. Co się tycze zabezpieczenia nakazanego §. 10., dosyć, jeżeli zaręczenie czyli rękojmia, bądź na samém oświadczeniu względem prowadzonych towarów, bądź też szczegółowym albo i ogólnym dokumentem, temi tylko słowy wyrażona będzie:

»Niżej podpisany ręczy za ścisłe zachowanie przepisów względem wychodu lub złożenia towarów w Urzędzie przeznaczonym.«

2. We wszystkich przypadkach, gdzie kara zachodzą, zachować należy postępowanie przepisane powszechną ustawą cełł, tak dla dochodzenia towaru zakazanego, jak i przyznania kary.

Co niniejszém dla wiadomości i zachowania ogłasza się.

We Lwowie d. 20. Czerwca 1823.

(Podpisy).

U w i a d o m i e n i e.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z d. 12. Maia r. b. i stosownie do przepisów Patentu z d. 8. Grudnia 1820 raczył na pokorne przedstawienie C. K. Kommissji handlowej, Karolowi Raja Parochowi w Busto Garolfo w obwodzie Cuggiono, Królestwie Lombardzkim, nadać przywilej pięcioletni na wynalazek nowego postępowania, aby z równej ilości winorośli otrzymać podwojną ilość winogron.

Podróż Jego Cesarzowic. Mości, Arcyksięcia Franciszka Karola z Tarnopola do Czortkowa, a ztąd do Czernowiec,

mało nastreczyła przedmiotów godnych wspomnienia.

Nim jeszcze wyjechał z Tarnopola oglądał Arcy-Xiążę tameczną Komorę cełła po drodze stadninę Hrabi Lewickiego w Chorostkowie; poczem do Czortkowa przybył d. 1. a po krótkim pobycie w Zaleszczykach i Kocmanie przyjechał d. 2. Sierpnia do Czernowiec.

Czortkow, jako przyszłą siedzibę Urzędu Cyrkułowego, oglądał Arcy-Xiążę w szczególności, i był obecny niektórym ćwiczeniom wojskowym, wyprawionym przez rozłożony tamże szwadron huzarów Kienmayera.

W Zaleszczykach obzierał Cesarzewic Jmć Kancelaryje Urzędu Cyrkułowego i Cyrkułowej kassy, tudzież ogród dziedzica pięknie położony; z tantéj strony brzegu rzeki Dniestru, uważał Cesarzowic. Mość wspaniały widok na miastą i piękną równinę Zaleszczyki opasującą, obecny był także popisom w pływalni pułku piechoty byłego Marschall.

W Kocmanie raczył Jego Cesarzowic. Mość odprawić przegląd z rozłożonym tamże oddziałem huzarów, który wystąpił w szyku.

— Z Wiednia d. 1. Sierpnia. —

N. Cesarz Jmć, ze Swoją N. Małżonką udał się po ukończonych kąpielach we Środę d. 30. Lipca przed południem z Badenu do Zamku, dzisiaj zaś, w Piątek d. 1. Sierpnia wyjechał z rana do Lubereck, z kąd Jego C. K. Mość uda się do innych dóbr swoich w Austryi.

— Z tamtąd d. 2. Sierpnia. —

N. Pan raczył dotychczasowego Posła i pełnomocnego Ministra na Król. Sardyńskim Dworze, Franciszka Barona Bindera z Kriegelsteinu nadzwyczajnem Poseilstwem uwierzytelnić w charakterze C. K. Posła przy Król. Portugalskim Dworze, a miejsce jego na Król. Sardyńskim Dworze nadzwyczajnego C. K. Posła objął były Internuncyusz przy Porsie Ottomańskiej, Rudolf Hrabia Lützów rzeczywisty Szambelan i tajny Radca.

Kurs Wiedeński z dnia 1go Sierpnia: Obligacye długa Stanu 5 procentowe w M. K. 81 1/2 f. — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. — — — — — Obligacye na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 101 1/2 — Certyfikaty na pożyczkę z r. 1821 za 100 M. K. 100 3/4. Kurs na Augsburg za 100 Kur. 98 7/8 Uso. 98 3/8 2 M. — Moneta konwencyjna za 100, 249 7/8. — Akcyo bankowe, jedna po 93o 2/5 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Do Londynu przybył aż do 11. Lipca rozmaite dokumenta i wyroki, dowodzące iak energicznych środków użył Rząd Meksykański, dla popierania niepodległości i pomysłności kraju. Kongres składa się ze 103 Deputowanych i na mocy wyroku z d. 31. Maia używa zupełney wolności we względzie obradowania. Wyrok z dnia tego samego zawiera w ogólności co następuje: Pod imieniem najwyższej wykonawczej Władzy, postanowiona będzie Władza tymczasowa złożona z trzech członków, których z grona Deputowanych nie będzie można wybierać. Z tych trzech członków będzie co miesiąc inny Prezydentem. — Wyrokiem późniejszym mianowała też wykonawcza Władza Dona Navarette Ministrem Sprawiedliwości i oświecenia. Zaraz po objęciu urzędowania swojego kazala wypuścić na wolność wszystkich za polityczne zdania uwiezionych. — Wyrok czwarty brzmi w sposób następujący: 1.) Ponieważ Rząd Don Augustyna Iturbide był dziełem przymusu i chwilowey przemocy a nawet prawnie nieważnym ogłoszony został, przeto żadnym dalszym naradzeniom rzecz ta podlegać nie powinna. 2.) Z tej przyczyny ogłasza się za nieprawne i nieważne wszelkie prawo następstwa, iakoteż nieprawne i wszelkie na tem zasadzające się roszczenia do korony. 3.) Don Augustyn Iturbide opuści Meksyk, o, iak tylko będzie można naysprzedzay. 4.) Tenże z portu odnogi wypłynie na neutralnym statku wraz z rodziną swoją na miejsce, które sam sobie obierze. 5.) Jeżeli D. Iturbide w którejbydz prowincyi Włoch bawić będzie, dostanie roczney płacy 25,000 dollarów, a po iego śmierci rodzina iego będzie pobierać 8000 dollarów. 6. Don Iturbide będzie miał od tąd tytuł Excellencyi.

Portugaliia i Brazylia.

Listem pisany z Rio-de-Janeiro pod d. 18. Kwietnia donoszą co następuje: »Zwierciadło, (o Espelho) gazeta tntay wychodząca donosi: że d. 17. 52 Deputowanych składających Brazyljskie główne Zgromadzenie (*Assembléa general Brasileira*) obwołało Bisku-

pa Nad - Kapelana, swoim Prezydentem, a Deputowanego Manoel Jose de Souza Franca, Sekretarzem. Obadway sprawować będą urząd przez cały czas posiedzeń.

Hiszpania.

— Z Madrytu d. 10. Lipca. —

Dnia 10. t. m. wprowadzono do Królewsko-Hiszpańskięj Rejencyi Pruskiego Pełnomocnika w Hiszpanii, Majora Royera a to ze zwyczajnymi obrzędami.

Gwiazda z d. 20. Lipca zawiera następujące przez nadzwyczajną sposobność przybyłe wiadomości:

Madryt d. 14. Lipca 1823.

Wszystkie wiadomości z Sewilli donoszą iednogodnie, że między rokoszanami zamkniętymi w Kadyxie panuje zupełna trwoga, że blokada lądowa i morska z każdym dniem ostrzeyszą się stale i że wkrótce nie będzie już ani wspomnienia o Stanach.

Upały już mocno czuć się dają, lecz nie ujęły bynajmniey ani zdrowia, ani odwagi, ani wesołości naszym walecznym żołnierzom.

Madryt d. 15. Lipca 1823.

Odbieramy ze wszystkich miejsc półwyspu naysposobniejsze doniesienia, że blokada Kadyxu jest tak ścisła, iż prawie rozróżnić możemy dóm, w którym Król mieszka. Nakazano iak najmocniey naszej artyleryi, ażeby w tę stronę niekierowała swojego ognia.

Wydano rozkazy, by miasta nie oszczędzać i jeżeli dłużej opierać się będzie, a bombardowanie wkrótce się rozpocznie, jeżeli miasto i dotąd się nie podda, czego niespodziewany się wcale, ponieważ w mieście znayduie się dosyć liczne stronnictwo rojalistyczne, a wiemy z przekonania, że Liberaliści milczą, gdzie własną widzą stratę, kupcy zaś nie zechcą bez wątpienia, ażeby palily się ich domy i składy towarów.

Ostatnia zbrodnia tak równie karygodnych, iak śmiesznych Stanów zadala stronnictwu rewolucyjnemu cioś śmiertelny i więcej zapewne sprawie Królewskiej ziedna mieys: i ludzi niżeli przemoc oręza i naysiędrnieysze dowody autorów.

Zdaie się bydz pewną rzeczą, że eskadra Portugalska przybędzie pod Kadyx z woyskiem na pokładzie.

Taż sama gazeta z d. 21. Lipca zawiera następujące przez nadzwyczajną sposobność przybyłe wiadomości:

Madryt d. 16. Lipca 1823.

Pewien Officer przywiózł w tej chwili wiadomość, że Jenerał Quiroga znaydował

się w bardzo zaciętej potyczce, i że zupełną ponióść kłęskę. Jenerał Huber dowodzący strażą przednią dywizyi Bourkiego zajął w posiadłość Ferrot i stoi nie daleko Korunny, która, iak słyszeliśmy zamknęła bramy swoje przed Quirogą i chce ie tylko woysku Francuzkiemu otworzyć.

Piszą z obozu pod San Sebastian d. 10. Lipca: »Już rozpoczynano układy, ale ie znowu zerwano. Załoga chciała wprowadzić poddać twierdzę, lecz żądała, ażeby iej wolno było odejść ze wszelkimi woyskowemi honorami, na co dowódca blokady nie przystał odpowiedziawszy, że cała załoga ma być w niewoli podczas wojny. Tego poranku około 15 mieszkańców opuściło miasto, a jutro więcej ich jeszcze opuści. To sprawił rozkaz wydany w obozie Francuzkim, mocą którego mieszkańcy San Sebastianu płci obojczy nie będą więcej przepuszczeni przez Francuzkie przednie straże; lecz odesłani zostaną pokrytymi drogami, lub będą zostawieni na stokach, ponieważ przerwano układy. Jedyne zbiegów puszczać się będzie. Wczoraj wieczorem o godzinie 5tej stała pod bronią cała załoga San Sebastianu. Dała się słyszeć muzyka, która nas wiecej iak ich radowała, ponieważ sądziliśmy, że się oblężeni pokażą. Lecz odlew wody przeminął, a nikt widzieć się nie dał; wszakże tylko pod czas tego odlewu mogą oblężeni robić wycieczkę do klasztoru Artigos, który tak położeniem, iak i walecznością naszych żołnierzy iest w dobrym stanie obrony. Mamy wiadomości tak o zapasach San Sebastianu, iak i o moralnym stanie iego załogi. Właściciel barki imieniem Anget Zatarain przytrzymany d. 6. tego miesiąca zeznał oo następujące: Pod pozorem łowienia ryb, do czego także pisemnie odebrał zezwolenie, chciał ncieć. Dniem wprzódy posłano parlamentarza do miasta, a gdy ten odszedł, kazał Odonnel pórprzysięść po nlicach odezwę, w której wzywa mieszkańców, ażeby się pety nie poddali, dopóki trawa w zamku przez nich ziedzona nie będzie. Nie chwalaono wszelako tego heroicznego przedstawienia; Gubernator, Officerowie i mieszkańcy miasta życzyli sobie usilnie, ażeby otworzono bramy. Tylko młodzież która dobrowolnie zamknęła się w twierdzy wraz z pułkiem Cesarza Alexandra trzyma się ieszcze. Żołnierze nie dostawali na dzień więcej iak tylko $\frac{3}{4}$ części grubego, czarnego chleba, znajduie się takżą wielu chorych między załogą; w mieście bawi 2 Francuzkich Officerów, ieden od inżynierów, a drugi od pie-

choty, ostatni utracił rękę. Konstytucyoniści mają iedynie trzy statki, z których ieden uzbraiają przeznaczony do napastowania Francuzkich Trincadurów. Mieszkańcom nieoznajmiono zlecenia parlamentarza, lecz doniesiono im iedynie o postanowieniu tymczasowego Rządu i o opasaniu Kadyxu.

Między adressami, które Rząd Madrycki odebrał znajndnie się także z miasta San Sebastian. Brzmi w sposób następujący: »Nie oczekując poddania się miasta, oświadczamy rencyi Królestwa iakie obrzydzenie wznieciło w nas targnienie się Stánów na poświęcaną osobę naszego ukochanego Monarchy.« Akt ten podpisali Alhadowie, Sędziowie i najznaczniejsi kupcy San Sebastianu.

Gazeta Gwiazda donosi z Bajonny pod d. 13. Lipca: »San Sebastian wystął Parlamentarza, ale ponieważ Gubernator nie chciał przystać na niektóre warunki poddania się miasta, nastąpi takowe kilkoma dniami później, kiedy mówię kilkoma dniami, wcale się nie myślę, ponieważ w tém mieście panuje zupełny brak żywności.«

Monitor z d. 22. Lipca zawiera następujące depeze Marszałka Moncey do Ministra Woyny:

Badalona d. 16. Lipca 1823.

JWPanie! Dnia 13. t. m. wieczorem zrobiono z Barcelony nową wycieczkę w dwóch miejscach naszej blokady. Kolumna udająca się kierunkiem ku Sarry zatrzymała się w pośrodku płaszczyzny, w obwodzie baterji. Druga zboczyła ku Orta dla obeyscia Gracyi z lewej strony. Przeciw tey ostatniej wystął Jenerał Curial kolumnę z 1200 ludzi złożoną i kilka kompanij stojących w Gracyi. Wkrótce nadciągnęły dwa bataliiony 32go i 60go liniowego pułku pod sprawą Pułkownika Wice-Hrabiego Munch d'Uzer, uderzyły na skrzydło nieprzyaciela, zbiły go na głowę i ścięły aż do murów twierdzy wśród bąsta: Niech żyje Król!

Nieprzyjaciel liczył 20. ranionych my trzech tylko.

Hrabla Curial chwali Pułkowników d'Uzera i Tolose; ostatni iest naczelnikiem głównego sztabu piątej dywizyi. Ci obadwy sztabowi Officerowie z równą walecznością, iak i rozsądkiem kierowali obrotami strzelców.

Pułkownik d'Uzer zaledwo mógł z trudnością czynić tamę zapasowi naszego woyska, wspomniano wyszczególniających się przy tey rozprawie Officerów, podofficerów i szeregowych.

Moncey.

Liberalne Gazety donoszą, że Mina ma się lepięć, a rojalistyczne wątpią o jego wyzdrowieniu. Przybyła wiadomość z Perpignan o jego śmierci, wszelako nie potwierdzono ięć jeszcze.

Dziennik Touluzki donosi z Barcelony: »Śmierć Myny nie potwierdza się, był jednakże przez dni kilka w niebezpiecznym położeniu. Odmroził sobie nogi, a spadzszy raz z konia złamał dwa ziofra z tego powodu dużo krwi wyrzucił.«

Jenerał Sarsfield, który jako ieniec wojenny stawił się Marszałkowi Moncey, ma po Minie obić dowództwo w Katalonii. Sarsfield jest jednym z najzdolniejszych Jeneratów Hiszpańskich.

Dziennik Rozpraw z d. 19. Lipca donosi, co następuje z Sarryi (z Barcello ny) pod d. 13. Lipca:

»Prawie każdę chwili przybywają tutaj zbiegi z Barcello ny. Teraz właśnie przybyło trzech Oficerów, z których jeden jest Pułkownikiem, drugi Podpułkownikiem, a trzeci Porucznikiem. Zapowiadają zaburzenie mające w samem mieście nastąpić nie zadługo. Roten wydał przesadzoną odezwę, w której wyraża, że najmniejszą przeciw - rewolucyjną czynność ukarze śmiercią. I Jenerał Sarsfield sądzi, że owo zaburzenie wybuchnie jeszcze przed upłynieniem dni czterestu. — Zanknięcie Barcello ny już ukończone została. Załoga zrobiła kilka wycieczek, lecz każdego razu odpartą została, — czestokroć nawet od daleko słabszēy sily. — W zatoce Mataro stoi kilka Francuzkich wojennych okrętów, między innymi okręt liniowy Centaur, o osmdziesiąć działach mający na pokładzie głównego dowódcę Królewskiej eskadry na morzu śródziemnym. Wszystkie te statki, z których kilka porobiło zdobycze i pozabierało korsarzów użyte będą koleją do blokowania Barcello ny i do krążenia, iakoteż do przewożenia licznēy żywności i paszy dla koni, którą przysyłają z Francyi do Mataro, miejsca znajdujacego się teraz w godnym uwagi stanie obrony.«

Odebraliśmy bliższe wiadomości z Korruny z d. 13. Lipca, podług których poddał Jen. Morillo miasto Lugo Francuzom i tylko jeszcze z pozostałymi 1000 ludzi połączył się z nimi. Tymczasem Jenerał Quiroga wsparty od Jenerata Wilsona obiać główne dowództwo nad wojskiem Konstytucyjnem w Korrunie, którego dowódca, Pułkownik Vigo, do wszelkiej obrony był przygotowany. Matłon-

kę swoię, która te listy przywiezła, posłał do Anglii.

Wielka Brytania i Irlandya.

— Z Londynu d. 19. Lipca. —

Tegoroczne posiedzenie Parlamentu zamknięte zostało w imieniu Króla dnia 19go Lipca. Król mianował do aktu odroczenia Kommissarzy: Lorda Kanclerza, Hrabiego Westmoreland, Hrabiego Liverpool, Hrabiego Harrowby i Hrabiego Bathurst. Lord Kanclerz czytał następującą mowę:

»Mości Panowie i Lordowie! Odebraliśmy zlecenie od JKMości, uwiadomienia WPanów o zadowoleniu Monarchy, z powodu gorliwości i wytrwania, z iakiem, iak to Król Jego-mość przy zagaeniu posiedzeń zalecił, poświęciliście się WPanowie różnym przedmiotom.«

»JKMość spodziewa się, że, gdy przez WPanów uchwalone środki tyczące się wewnętrznego zarządu Irlandyi wykonane zostaną, oddalą od tēy części połączonego Królestwa jednę część nieszczęść, na które była wystawiona.«

»Mamy zlecenie zapewnić WPanów, że polegać możecie na odważnym ale umiarkowanym wykonaniu pełnomocnictw, które nadał JKMość, celem utumienia bezrządu w owym kraju i ocalenia życia poddanych.«

»JKMość pogląda z największym ukontentowaniem na kwitnący stan wszystkich gałęzi naszego handlu i naszych rękodziel, iakoteż i na to, że przemoглиśmy trudności, które aż nadto długo szkodziły korzyściom rolnictwa.«

»Mości Panowie Izby Niższej! JKMość rozkazał nam podziękować WPanom za zasitki pieniężne, które obmyśleliście na potrzeby tego roku i kazał WPanów zapewnić, że mocno cieszy ulżenie uczynione Narodowi zmniejszeniem podatków.«

»Mości Panowie i Lordowie! N. Pan polecił nam, byśmy okazali WPanom, że ciągle odbiera od wszelkich postronnych Mocarstw zapewnienia przyjaźni ku temu krajowi.«

»Chociaż JKMość ubolewa nad tēm, że nie mógł przeszkodzić zerwaniu pokoju, to wszelako jest największym dla JKMości zaspokojeniem, że zasady, podług których postępował i polityka, którą wykonywał była zgodną z korzyściami Jego Ludów i przez WPanów była wspieraną.«

Kanclerz zakończył oświadczeniem, że Parlament odroczony będzie aż do dnia 13go Września.

Posel Perski Mirza Mahomet Sanlit, który już poczynił rozporządzenia podróży,

zamyślając wyjechać do Rosyji na szalupie wojennej, odebrał od Następcy Perskiego Tronu, Abbasa Mirsy, list urzędowy, w którym wszystkim Europejczykom, chcącym osiedzić w Prowincyi Aser-Bidschan, mającemu miasto Tabris (czyli Tauris) Stolicą, przyobiecując dać po kawałku ziemi, pomieszkanie i wszystkie wygody. Będą wolni od wszelkich podatków, ich osoby i majątki zostawać będą pod bezpośrednią opieką Schaha, i tak to w Persyi jest zwyczajem, każdemu wolno będzie jakąkolwiek wyznawać wiarę. Kiedy tyle rodzin Europejskich ujdzie się do Ameryki i Nowej Holandyi, Persya w porównaniu z temi krajami jest rajem, gdzie nawet słabym mieszkać zdrowo. Szczególnie zaprasza Xiążę Anglików swoich przyjaciół, których tak zwyczajnie nazywa. Pomieniony Posel Perski wydał stosowną do tego odezwę i jeszcze przed swoim odjazdem podał do umieszczenia w Kurjerze Londyńskim.

Czytamy w Gazetach Londyńskich z d. 16. Lipca, co następuje: »Odebraliśmy Gazety z d. 20. Czerwca. Zawierają one rzeczy wielkiej wagi, służące nam za nową rękoumię o statem postanowieniu jednego potężnego Monarchy, poświęcić wszystko dla utrzymania pokoju. Przypomniemy sobie owe dobitne reklamy, do których tak w Anglii, jak i w Zjednoczonych Stanach dał powód Ukaz Cesarza Rosyjskiego względnie niektórych praw terytoryalnych na brzegach północno-Amerykańskich i żegluga na tacecznych morzach wydany. Ow przeto Monarcha odwołał swój Ukaz i tym sposobem usunął obawy osadników Amerykańskich i Faktoryj Angielskich.

Francyja.

— Z Paryża d. 21. Lipca. —

Królewskiem rozporządzeniem z d. 16. t. m. nakazano, sżeby dotychczasowy drugi oddział odwodowego wojska, dowodzony przez Marszałka Margrabięgo Laurystona, na przyszłość nazywał się »Piątym oddziałem wojska Pirenejskiego.«

Dziennik Rozpraw donosi, iż Baron Hyde de Neuville odjechał dnia 15. Lipca jako Posel do Lizbony, a Xiążę Polignac udać się miał dnia 17. t. m. w tymże samym charakterze do Londynu. (Odjechał dnia 18go.)

Przez depesze telegraficzne z Toulonu odebrano wiadomość, że d. 15. Czerwca rozwinęły żagle bryg wojenny Faun i gabarra La Lamproie (minóg). Faun przeznaczony do

blokady Barcelońskię, a gabarra Lamproie do floty pod Kadyxem.

Królewskiem rozporządzeniem z dnia 26. Czerwca przeniesiona będzie w Chalonie nad Marną znajdująca się szkoła Królewska sztuk i rękodział do Toulouzy, a innem rozporządzeniem z d. 9. Lipca zniesioną została główna Dyrekcyja szkoły sztuk i rękodział powierzona Xiążęciu Liancourt.

Paryski Sąd Appellaoyyny potwierdził d. 17. Lipca wyrok kary sześciomiesięcznego więzienia i 3,000 franków zapłaty, na które skazany był P. Koechlin, członek Izby Deputowanych, za wydane pismo. Nakładnika tego pisma, P. Chantpie uwolnił Sąd, lecz na miesiąc zasuspendował jego Adwokata P. Barthe z przyczyny nadużycia praw obrony.

Niemcy.

Z Hamburga donoszą pod d. 15. Lipca: »W skutku głównych odmian i zboczeń od aktu żegluga poczynionych niedawno od Angielskiego prawodawstwa, mieliśmy zeszłego tygodnia nowe widowisko, to jest, przybył prosto z Jamaiki okręt prowadzący do nas płody owęj wyspy, nie udając się drogą Angielskiego handlu. Tymże sposobem okręt Bombay przyplłynął na Elbie, mając z sobą więcę jak 100 ludzi osady, samych krajeńców owych okolic.

Prusy.

— Z Berlina d. 22. Lipca. —

Cesarstwo-Rosyjski Assessor Kollegialny Stoffregen i Ces. Ross. strzelec polowy Litzinski przebiegli tedy gońcami z Petersburga do Paryża, a Ces. Ross. Podkonsul Camille de Łabeński gońcem z Lizbony do Petersburga.

Rosyja.

Donoszą z Petersburga, że Cesarz Jmć wyjedzie stamtąd d. 27. Sierpnia. Rocznicę urodzin Swoich obchodzić będzie w Moskwie, potem uda się do różnych oddziałów wojska na przegląd, a w połowie Października powróci znowu do Stolicy.

Przez najwyższy Ukaz JCMci do Rzadzającego Senatu, pod d. 26. Maia ustanowiona została w Obwodzie Bessarabskim tamożnia administracyjna okręgowa i naczelnikiem okręgowym tamożni Skulańskię mianowany Radca Dworu Janowski. Razem też potwierdzony został etat dla tej tamożni, wynoszący rocznie 1550 rubli.

W najwyższym Ukazie JCMości z d. 2. Czerwca wyrażono: »Uznawszy potrzebnem czyniące się do Skarbu Państwa potrącenie od wywozu i przewozu za granicę sukcesywnych i innych majątków cudzoziemców, znieść na dobro poddanych tych Państw, które wzajemnie postanowią w Państwach swoich także znieśienie na dobro poddanych Rossyjskich, rozkazując Rządzącemu Senatowi uczynić około wypełnienia tego należyte rozporządzenie.«

T u r c y i a.

Dostrzegacz Austriacki z d. 4. Sierpnia donosi, co następuje:

— Z Konstantynopola d. 10. Lipca. —

Mamy teraz pewniejsze wiadomości o przybyciu Kapudany Baszy z większą częścią swojej floty do odnogi Lepantu. Zaopatrując się wprzód przy posiłkami i żywnością warowne miejsca Negropontu, Kanei w Kandyi, Modonu i Koronu. O dalszych jego obrotach dotąd to tylko wiemy, że opasał Messalongę od strony morskiej. Rzeczą godną uwagi jest, że nie nie przedsiębrał przeciw żadnej z licznych wysp Archipelagu i że mimo wszelkich przezeń i wyzywań powstańców żaden z ich statków, których po wielu miejscach po kilkaset było zgromadzonych, nie znajdował się blisko niego.

Głoszą, że Jussuf Basza (Patrasu) z Omerem Vrione, który mimo swojego postępowania w zeszlęj wojnie nie utracił Bazzalikatu Janiny, ma wyruszyć ku Messalondze z zaciągniętymi Albańczykami. Twierdzą tu także ciągle (chociaż inne wiadomości każą o tem powątpiewać), że wojsko Baszy Skutary już przybyło do Trykali. To jest pewną rzeczą, że wojsko Tureckie zgromadzone w Larysiasie w czasach ostatnich znacznie się powiększyło. Także okolice odnogi Volo i wyspy Negropontu na nowo zdają się być widownią krwawego ze strony Turków odwetu, których tam przez czas długi ucimieżano i hanbiono.

Podobne wypadki, o których mamy pewniejsze wiadomości spowodowane zostały wyładowaniem powstańców na brzegi Azji, a to w okolice, do których dotąd nie miała przystępu okropność tej barbarszynie wojny. Pietnaście Ipsaryoekich uzbłoionych statków w towarzystwie więcej, jak stu barków pokazało się w odnodze Adramitu i San-

derly, w tém ostatniem miejscu wysadziły kilka tysięcy ludzi na ląd, którzy zrabowali miasto, pomordowali większą część mieszkańców i uprowadzili z sobą w niewoli harem Kara-Osmana Oglu.*) To poczyniwszy zrabowali i popalili wszystkie wsi i folwarki sąsiedzkie, a po krótkiej potyczce z wojskiem późno wysłanem, w której utracili do 30 ludzi, powrócili na okręty obciążeni zdobyczą.

Rzecz naturalna, że tak niespodziewane zdarzenie napelnito mieszkańców całej okolicy naprzód zgrozą, a potem niewypowiedzianą wściekłością. Skutkiem tego było, że mieszkańcy Turecy wraz ze swoimi żołnierzami napadli na miasto Pergamo, leżące w małej odległości od Sandarły i mimo usiłowań Kade-go, ożcigodnego starca, który przy tém zdarzeniu 13 ran odebrał, okropną rzeź wykonali, w której koło 1000 ludzi padło ofiarą.

Gdy wiadomość ta przybyła do Konstantynopola rozkazał W. Sułtan Ibrahimowi Baszy, dowodzącemu wojskiem w Bosforze, ażeby znaczny oddział posłał do Pergamo i sprawców tych scen morderczych rozkazał ukarać z największą surowością, których w oczach jego ani usprawiedliwiały, ani uniewinniły poprzednicze czynności powstańców. W skutku tego rozkazu udano się w pochód 2,000 ludzi, za którymi we dwa dni później udał się sam Ibrahim Basza.

Ipsaryjoci zamysłali pierwotnie o daleko ieszcze większym planie. Dostyc głośno zagrażali, że ze Sandarły udadzą się pod Smirnę i podpalą także i to wielkie miasto. Jeden z dowódców krążący tamtędy Europejskiej eshadry dowiedziawszy się w sam czas ieszcze o tej groźbie, udał się do Ipsary i wystawił tamtejszym Prymatom, że gdyby chcieli wykonać podobne przedsięwzięcie; wszyscy naczelnicy wojennych Europejskich statków Smirny bronić będą. Prestroga jego była wprawdzie od Prymatów zimno przyjęta, tymczasem ci rozhojniccy morscy musieli teraz zapewne lepiej rozważyć krok ten, który uczynić zamysłali i tą razą poprzestali na uczynionę już zdobyczą.

*) Jest to naczelnik możnej rodziny pannańcęg iuż od lat 50 w tej części małej Azji łagodnie i dobroczynnie (jak wszyscy podróżujący iednomysłnie zeznają.) Rządca ten nie prawie nie zawiast od W. Porty.

(Do tego Numeru Gazety dołączony jest XLVII. Numer Rozmaitości.)